

Tilbage til civilisationen

”Jeg skal brække mig!” sagde Farzad.

”Jeg vil hjem!” sagde Hobie.

”Hør dog på Farzad og Hobie! Hvordan kan I kalde jer pædagoger?!” råbte Elvis Hansen.

Nathalia og Clarissa sagde ingenting. De sad pænt og græd lydløst.

Desto længere bort, vi kom fra Danmark, desto værre blev drengenes ophidsede råb, men da det på en Shell station gik op for dem, at ingen udenfor bussen længere forstod dansk, blev de med et ganske stille.

Stemningen skulle l-i-i-i-g-e et tak op, syntes vi, og vi forsøgte derfor at give de unge et indtryk af, hvor spændende *white-water-rafting* på Klarelven var. Vi var godt i gang med at fortælle, da vi blev afbrudt af Bo. Han løftede en advarende pegefinger højt over rattet og betragtede os i bakspejlet.

”Hvis I kommunikerer med dem, vil Elvis helt sikkert begynde at lave *splitting*.”

”Splitting?” spurgte vi overraskede.

”Ja, han vil spille jer ud imod hinanden.”

Bo lod hånden falde tilbage på rattet med klask.

”Så bare lad dem være i *fred*.”

Vi undskyldte mange gange. Bo viste jo klart sine analytiske evner og sin styrke og gennemslagskraft som leder i denne situation. En situation, der på grund af vores tankeløshed helt sikkert kunne være kommet ud af kontrol.

*

Efter en lang dags rejse imod Klarelven drejede Bo bussen ned ad en øde skovvej. Vi var nu dybt i det svenske vildnis. Vi så os omkring. Vi var i ulvetimen og skulle campere i en fugtig nåleskov. De unge var fortsat som forvandlede og lod sig passivt lukke ud i det fri. Dækket af blodsugende insekter ventede de på, at vi rejste teltene. Da teltene var klar, sprang de ind og lynede alt, hvad der kunne lynes, helt op.

”Jeg smadrer jer, hvis i slukker myggelampen uden for teltåbningen,” råbte Elvis Hansen.

Bo lo godmodigt.

”Den dreng er nu altså sød, når han bliver tilstrækkeligt mørkerød.”

*

De følgende to dage byggede vi tømmerflåden i silende regn. Bo havde fortalt os, at han ville lede turen ved hjælp af uddelegering. Det betød i praksis, at vi – under hans supervision og i samarbejde med de unge - i to dage først indsamlede tømmer og dernæst bandt en flåde sammen. Imens arbejdet stod på, talte vores forstander næsten uafbrudt i mobiltelefon.

”Strategimøde med bestyrelsen!” sagde han, siddende under en stor paraply. ”I tager bare det tømmer, vi skal bruge, og samler flåden her.”

”Men kan vi godt det?” spurgte Clarissa. ”Er der ikke nogen, der ejer det.”

”Næ, nej, lille ven,” svarede Bo. ”I Sverige gælder allmannsrätten.”

”Og hvad er det?”

”Det betyder, at hvad der er dit er også mit, men hvad der er mit, det rager ikke dig!”

Vi knoklede med at få de mægtige stammer samlet sammen på vores lille byggeplads. Strømmen var konstant ved at rive alt fra os. Regnen gjorde tømmeret fedtet. Lav og mos smittede af, og vi turde ikke spise, før vi havde skrubbet hænderne meget grundigt i vandkanten.

Allerede dagen efter vores ankomst, havde vi næsten ikke noget tørt tøj tilbage. Vi gjorde alt, hvad vi kunne, for at holde de unges stemningsleje stabilt.

”Nu skal I høre om noget spændende, mens I rasper stammerne!” råbte vi til de unge, der hele tiden var ved at gå i stå med arbejdet. De klagede over alting. De måtte ingenting, og det var en slavelejr, vi havde anbragt dem, påstod de.

”Nu skal I høre her, små venner,” tordnede Bo. ”Det her er ikke ferie. Det handler om en eneste ting: Overlevelse! Forstået?!”

Vi fortalte dem nu historien om Oluf Palme-mordet. Alle spændende detaljer vedrørende justitsmordet på Gösta Petterson, den stakkels subsistensløse, og det efterfølgende PKK-vildspor, der satte efterforskningen fire år tilbage, redegjorde vi omhyggeligt for. Alle de skandaløse detaljer omkring politiets arbejde, der betød at verden målløst betragtede Sverige. Landet der nærmest havde været selve *symbolet* på den skandinaviske samfundsmodel, hvor korrupsion og kriminalitet i politiet er uhørt. Bagefter fortalte vi børnene om det seneste politiske mord i Sverige. Knivmordet på Anna Lind, Sveriges udenrigsminister, begået i et stormagasin i midten af Stockholm. I modsætning til Palme-mordet var denne forbrydelse næsten blevet opklaret.

Det blev sandsynliggjort, at mordet blev begået af en psykisk syg og muligvis endda retarderet flygtning, som var ude af stand til at sige noget som helst meningsfuldt under hele retssagen, og som blev stuvet af vejen på et psykiatrisk hospital under hele retssagen, og som også skulle have afsonet sin dom – 15 år, livstid – der, *hvis* det altså ikke havde været for den beklagelige detalje, at det var lykkedes ham at få omstødt sin dom ved en EU-domstol, så han kunne blive hjemsendt til afsoning i sit hjemland.

”Desværre for ham, vidste han ikke, at dér får morderne lov til at rådne op i fængslerne!” grinede vi.

Elvis Hansen sendte os et fjendtligt blik.

”Hold kæft, hvor er I syge at høre på.” sagde han og sendte en spytklat ud i elven.

*

”Jeg vil ikke dø! Jeg vil ikke dø!!!”

Ganske vist var det Elvis Hansen, et af de mest upålidelige børn, vi endnu havde oplevet, som råbte, men den var god nok. Drengen var i yderste livsfare. Vi havde selv bundet ham til to kanoer, som drev i strømmen fem meter bag tømmerflåden, og som vi havde med for alle tilfældes skyld.

”Du styrer kanoerne,” sagde vi til ham, da vi den morgen skubbede den enorme tømmerflåde ud i strømmen.

Vi havde bundet kanoerne til ham med et flagknob, placeret højt oppe imellem skulderbladene, så han ikke kunne frigøre sig af rebet. Af hensyn til kanoerne, naturligvis. Drengen var jo karakterafviger. Imens vi fastgjorde kanoerne til karakterafvigeren blev vores arbejde kommenteret med formuleringer, der virkelig lærte os et og andet om det danske sprogs udtrykskraft. Vi lod naturligvis, som om vi ikke hørte ham.

Efter to timers sejlads, hvor Elvis ikke havde bestilt andet end at forsøge at få os til græde ved at minde os om vores forsømte børn derhjemme, skete der nu det, at kanoerne bag ham pludselig kilede sig fast. Drengen blev revet ud i strømmen, inden han nåede at sige så meget som "røvhul", og vi drejede alle hovederne af led for at følge den videre udvikling.

Den havde han næsten selv bedt om, det lille utyske kunne bare havet koncentreret sig om at styre kanoerne, kunne han!

Uden et ord kastede Bo sig ud i elven og forsvandt under vandoverfladen. De unge

satte i et kollektivt vræl, da de så deres forstander forsvinde i den rivende strøm. I det samme stødte tømmerflåden på nogle klippestykker, der lå under vandoverfladen. Ved sammenstødet blev flådens forende trykket ned, og vandmasserne skyllede nu ind over os. Heldigvis blev flåden trukket videre af den voldsomme strøm og kom flot igen med det samme. Samtidig kom Bos hoved til syne i de vilde bølger, og vi så nu, hvordan vores forstander kæmpede sig op imod strømmen for at frigøre Elvis Hansen. Og vi så, at hans forehavende lykkedes.

”Han skal op,” tænkte vi og rakte en stage ud imod Bo. Vores forstander trak sig op på tømmerflåden med den skrigende dreng under armen, imens vi jublede og taktfast råbte: ”Bo-er-go! ... Bo-er-go! ... Bo-er-go!”

”Så hold dog *kæft*, lortemordere!” surmulede Elvis.

Vi fortsatte turen. Af de frådende vandmasser førtes flåden videre, imens vi frøs, så tænderne klaprede.

Vi smilede tappert. Tavs rullede Bo en cigaret under en paraply, som en af de unge holdt for ham. Vi så på hinanden. Smilede endnu bredere. Forkomne i vores våde tøj. Ind imellem skottede vi ud mod den faretruende natur, som tømmerflåden passerede. Måske tabte vi alligevel kampen imod naturkræfterne. Regnvejret og alle Sveriges parasitter og blodsugende væsener sugede livet ud af os, og hvad med vores børn derhjemme ...

På et tidspunkt sagde Elvis Hansen, ligesom tankefuldt, ”Hva' så, gogger.”

Eftersom ”Møgso”, ”Pikansjos” og ”Røvslikker” var Elvis Hansens faste tiltaleformer, var vi klar over, at drengen signalerede noget. Men hvad kunne det *være*? Måske var det *hans* måde at vise taknemmelighed på? Måske var han i virkeligheden glad for, at vi voksne hele tiden *indirekte* markerede, at vi alle sammen var i samme båd, så at sige. Måske kunne han bare ligesom ikke *formulere* det?

”Hvad er ethundredeotteogfirstusindetrehundretooghalvfjerds divideret med nitten og ganget med tretten,” spurgte han.

”Jah, øh, hvad kan det blive ...”

Vi tænkte så det knagede.

”Hundreotteogtyvetusindeottehundredeogseksogfirskommaelleve. *Aber!*” sagde Elvis Hansen.

Bo smilede. Siddende uden for drengens synsfelt formede han med læberne noget, vi måtte tolke som, ”Fint arbejde!”

”Hun er sateme kørt nærmest til Stockholm!” hvædede Bo.

Vi var på den. Det mørknede, myggene sværmede sultent, og naturen var helt, helt stille. Sidste etape var – gudskelov! – overstået, men Lene-Therese, som kørte bussen med tørt tøj og forsyninger, og som skulle hente os og kanoerne, var kørt forkert og havde grædende ringet os op fra en politistation, der lå 300 km fra det aftalte mødested.

Der stod vi. På en lille pynt ved Klarelven. Elven brusede. Naturen var helt stille.

Vi begyndte at pakke tæpper og tøj ud, der kunne bruges til en interimistisk teltlejr. Hobie og Farzad, somali og iraker, hundefrøs og gjorde derfor alt, hvad de kunne for at få tæppeteltene op at stå. De fandt aflange grene til os, der kunne anvendes som teltstænger, og de fremskaffede sten, der fungerede som pløkke. De viste os, hvordan teltåbningerne skulle ligge i læ for vindretningen. Arbejdet gik *simpelthen* som en leg, nu da vi ikke stod med teltposer og manualer og hvad-vil-du-ha’, men måtte nøjes med de forhåndenværende materialer. Her så man, at de to drenge virkelig havde fået noget positivt ud af deres ophold i flygtningelejrene.

“Har vi noget mad?” spurgte Bo.

For hans skyld gennemrodede vi rygsækkene, men vi vidste det egentlig godt: Al proviant lå i bussen ...

Den aften fik vi hver to stykker knækbrød og en mundfuld cola at gå i seng på.

Elvis Hansen rasede.

“Hvad mon jeres grædende børn får i aften, hva’ røvslickersvin? - Mon de får en stor saftig burger eller får de lækre, gyldne fiskefingre, hva?” sagde han.

Spisesituationen blev hurtigt overstået, imens mørket og duggen lagde sig tungt os, og myggene sværmede sultent omkring os.

Bo ville sove for sig selv, så vi bad Hobie, Nathalia, Farzad og Clarissa om at børste tænder og gå i seng. Lydigt gjorde de, som vi havde bedt dem om. Vi sagde *ikke* noget til Elvis, som lå og snakkede i det andet telt. Vi trøstede os ved tanken om den ganske gode kontakt, vi havde haft med ham tidligere på dagen. Det skulle nok gå alt sammen.

“Sov godt,” sagde vi til hinanden og kravlede ind i et virvar af klamt tøj og tæpper og arme og ben. Elvis Hansen rablede. I et vanvittigt tempo lå han og mumlede besværgelser i mørket. Vi slukkede lommelygten og tyssede på ham. Han måtte tænke på Bo, sagde vi til ham. Det havde været en hård dag, og vi var alle sammen trætte ...

Men Elvis Hansen hørte ikke efter.

”Gud skal dø. Djævelen skal dø. Dæmonerne skal dø. Jeg vil ikke dø. Jeg vil ikke dø.” messede han.

”Du skal da ikke dø i nat,” sagde vi og gabte.

”Jo, jeg ved, at der kommer dæmoner ud af skovene om lidt for at tage os.”

”Dæmoner?”

”Svenske dæmoner, åndsboller!”

Nu gjaldt det om at bevare overblikket. Vi vidste fra vores gruppesupervisioner, at det drejede sig om at få afledt den unges opmærksomhed med ”strategiske modspørgsmål”. Det var vigtigt, at vi fik ham til at snakke om noget, han var fortrolig med.

”Hvorfor er du bange for at dø?”

”Hvorfor? - Fordi så kommer jeg i helvede, mand.”

”I helvede? Nej, ved du nu hvad! Og desuden er du da hverken syg eller dårlig.”

”Satan og hans djævlé kommer for at tage mig. Det sagde psykiateren inde på Bispebjerg til mig.”

”Altså, ind imellem har man på hospitaler oplevet, at folk vågnede efter, at deres hjerte var holdt op med at slå. Og der er ingen af dem, der nogensinde har oplevet dæmoner, mens de var døde. De har tvært imod haft nogle meget smukke lysoplevelser.”

”Lysoplevelser min bare røv. - Her er *bælgravende* mørkt, og det kan de da desuden ikke vide noget om.”

”Når der nu ikke *er* nogen, som nogensinde har *set* dæmoner?”

”En gang skal jo være den første ikke?”

Vi kunne mærke det. Det gik godt. Vi havde atter virkelig god kontakt med drengen. Nu skulle vi bare have lavet en ”alliance”, så ville han falde til ro.

”Men nu skal du høre, vi har også gjort os nogle tanker om livets ophør. Vi tror, at når et menneske dør, så holder det op med at være menneskeligt, så bliver det til en slags ting. Så der er ikke noget at være bange for.”

Hvor lød det smukt. Hvor måtte disse ord ramme det unge hjerte som en tordenkile. Bare Bo dog lyttede i det andet telt. Vi klarede denne *ekstremt* vanskelige sovesituation *vanvittigt* flot.

”Ja, ja, det kan enhver foldemand jo komme og sige. Kan I måske bevise det?! – Nå!!! Og desuden skal én gang jo være den første. Der *kommer* nogle dæmoner i nat og tager os. Kan I så fatte det, båtnakker!”

Vi var ved at blive søvnige, men bevidste om sagens vigtighed, gjorde vi naturligvis

det pædagogiske arbejde færdigt. Sidste trin i afmonteringen af tvangstanker er ”konkretisering”: Få de unge til at fortælle, hvordan det, de er bange for, ser ud.

”Hvordan ser de ud, Elvis,” spurgte vi. Langsomt og søvndyssende.

”Hvordan ser dæmonerne ud? Hvordan ser de ud! Hvordan ser de ... - Ja, det ved enhver idiot sgu da. De er kæmpestore og onde!”

”Godt Elvis,” sagde vi og gabte igen. ”Men skulle vi nu ikke se at få sovet lidt?”

”Men det er sandt! Jeg har set dem, de kommer ridende, og de har ildrøde og sortblå og svovlgule brynjer, og hestenes hoveder er ligesom løvehoveder, og ud af munden på dem står ild og røg og svovl.”

Elvis Hansen rablede videre, mens vi faldt i søvn.

*

Næste morgen vågnede vi afsindigt tidligt. Vi hundefrøs, og fuglene sang, så man var ved at blive bims i hovedet af det. Vi var vinde og skæve af at ligge på jorden. Pludselig hørte vi lyden af en kæmpestor motor, der nærmede sig. Da lyden var lige uden for teltene, stoppede motoren. Vi stak hovederne ud, og hvad så vi? – Det var den svenske politen, der havde opsporet os!

To granvoksne betjente i skovmandsudstyr og sorte cowboyhatte trådte ud af den enorme firhjulstrækker og nikkede til os. Vi nikkede høfligt tilbage.

”Hvem er leder af denne ekskursion,” spurgte den ene af betjentene ... Så vidt vi da forstod deres pærevælsk ... Vi pegede på det andet telt, hvor Bo endnu ikke havde ladet sig komme til syne. Med en stor lommelygte daskede de på teltet.

Bo kom frem i teltåbningen. Helt rolig og på højde med situationen.

Om det var vores flåde, spurgte betjentene ham nu. Med lygten pegede de ned på elven, hvor vores våde og slimede flåde lå fortøjet.

Bo nikkede bekræftende.

Vi skulle hugge flåden op, lød det tørt fra betjentene.

”Men hvad med allmannsrätten? spurgte Bo.

”Forlåt?” sagde den ene betjent.

”Allmannsrätten,” gentog Bo.

I det samme begyndte Elvis Hansen at råbe op.

”Nazister! Vi kender vores rettigheder, og vi nægter at udtale os!”

Drengen var som en maskine, der spyede ukvemsord ud. Betjentene kiggede forundret på ham. Vi kiggede også på ham. Vi gjorde ivrigt tegn til ham. Vi vidste nok, at dette med at tie stille, var Elvis Hansens allerstørste, sociale problem, men her var det faktisk også vores frihed, han satte på spil. Det forsøgte vi at signalere til ham. Men han bare kæftede op. Betjentene så nu på os, og vi holdt straks op med vores fagter, imens Elvis samtidig fortalte dem, hvordan deres koners kønsorganer smagte af fisk.

Vi holdt vejret.

Betjentene ignorerede Elvis Hansen og trak i stedet Bo hen til bilen.

Efter et langt forhør og ivrig radiokommunikation ved politibilen kom betjentene tilbage til os med Bo imellem sig som en straffefange.

“I er nødt til at hugge flåden op,” sagde han bister og greb sin mobiltelefon. Han gik bort for at ringe.

Vi gav os til at skære flåden fra hinanden. Triste iagttog vi tømmerstokkene glide bort med strømmen, en efter en. Men ikke om Elvis Hansen gav op. Stående umiddelbart foran de granvoksne betjente, klædt i grove vildmarksstøvler og med truende pistolhylstre i bæltene, råbte han, ”Pikhoveder! Terroristsvin! Ekstremistsvin! Det var jer, der nakkede Palme!!!”

Vi frygtede det værste, men det eneste, der skete, var, at den ene betjent klappede Elvis Hansen på hovedet, imens han holdt en tyssende finger for munden?

Betjentene havde heldigvis ikke forstået drengens uhyrlige injurier, i stedet sagde de nu noget til os, som vi tydede derhen, at det var i orden, hvis vi camperede her ved bredden. - *Hvis vi vel at mærke ryddede op efter os.*

”So ein ding kann mann nicht machen!” råbte Elvis Hansen, imens betjentene gik tilbage til den kæmpemæssige firehjulstrækker. Vi nikkede og smilede venligt til dem, imens Bo med et ærgerligt udtryk forsøgte at tænde en krøllet cigaret. Han så ikke op, da betjentene løftede kasketterne til hilsen, satte sig ind og kørte bort.

*

Gode råd var dyre!?

Vi skrev en SMS til Marie-Louise med bussen - “Ring omgående!” - og sendte den af sted. Og virkelig, imens vi pakkede kludene sammen i det grå lys, ringede mobilen. Vi kastede os over mobilen.

“Hallo! Marie-Louise?” råbte vi.

Bo vendte sig og så på os. Vi gentog derfor alt, hvad vores kollega sagde, så han kunne følge med i samtalen.

“Ja?” sagde hun.

“Du må komme og hente os.” sagde vi.

“Hvor er I henne lige nu?” spurgte hun.

Vi så os omkring.

”Det er et godt spørgsmål,” sagde vi og så ud på elven.

“Men der må da være en vej?” sagde hun.

Var der en vej i nærheden? Vi vidste det ikke. Naturen var helt stille, vi hørte ingen vej- eller motorstøj nogetsteds.

“Men er der ingen huse?” spurgte hun.

Vi kunne ikke se nogen.

“Men kan I ikke bare begynde at gå, så må I da komme til noget beboelse eller en vej?”

Vi pakkede de sidste ting sammen.

”Nej! Hold op med det der!” råbte Bo og revet tøjet og oppakningen fra os. Sammen med kiksepapiret og cola-flasken kastede han det ned i kanoerne, som han derefter lod glide ud i elven.

“Men hvad med kanoerne og tæpperne og tøjet?” spurgte Farzad.

“Det overlader vi alt sammen til den svenske stat,” sagde Bo.

”Skal staten have det?”

Bo undlod at svare og tændte i stedet en cigaret.

”Må jeg så ikke få dem til min far? Han har en kiosk ...”

”Hold kæft, knægt!” afbrød Bo ham. ”Desuden har din far også fået amputeret sin ene arm, og så kan man ligesom ikke padle, vel!”

Drengen havde desværre ikke sprogkundskaber til at forstå Bos humor og begyndte i stedet at græde.

Vi fulgte hjulsporene. Længe gik vi stik imod sollyset, der blev stærkere og stærkere bag fjeldene. Da solen omsider var stået helt op, nåede vi en vej. En øde vej. Uden vejnumre eller reflekssøjler.

Bo begyndte uden videre at gå til venstre, og vi andre fulgte trop. Han sendte Hobie i forvejen.

”Se, om du kan finde nogle skilte eller noget bebyggelse,” sagde han.

Efter ti minutter kom drengen løbende tilbage.

”Skilte, skilte, skilte!” råbte han og hoppede op og ned.

Somaliere er *fantastiske* sporhunde! Langt forude lå virkelig et vejskilt med vejnumre og det hele!

Et par timer senere sad vi forkomne og med knurrende maver i den lune bus. Elvis kværnede løs. Fra buret lød det, “Tilbage til civilisationen. Tilbage til civilisationen. Tilbage til civilisationen ...“

Ruderne duggede til, men det var godt det samme, for ingen af os orkede at se mere af Sverige.